

Programma van maatregelen Menen, Dronckaertstraat

Inhoud

1	Gemotiveerd advies.....	3
2	Programma van maatregelen	6
2.1	Administratieve gegevens	6
2.2	Strategie, methoden en technieken	7
2.2.1	Afbakening opgraving	7
2.2.2	Wetenschappelijke doelstelling	7
2.2.3	Onderzoeksvragen	7
2.2.4	Onderzoeksstrategie, -methode en -technieken	8
2.1	Criteria	11
2.1	Duur en fasering opgraving	11
2.1	Kostenraming	11
2.1	Personeelseisen	12
2.1	Risicoanalyse en remediëring	13
2.2	Deponeren archeologisch ensemble	13
3	Lijst met figuren.....	14
4	Plannenlijst	14
5	Bibliografie.....	14

1 Gemotiveerd advies

Het gemotiveerd advies is gebaseerd op het verslag van resultaten van het vooronderzoek. Dit vooronderzoek bestond uit een bureauonderzoek en proefsleuven. De vaststellingen over de aan- of afwezigheid van archeologische sites en hun aard worden geconfronteerd met de door de initiatiefnemer voorgenomen bodemingrepen. Op basis van deze confrontatie motiveert het advies of er maatregelen nodig zijn, welke deze zijn, en wat hun uitvoeringswijze is.

Uit de resultaten van het bureauonderzoek bleek dat de bodem vermoedelijk niet verstoord of afgegraven is. Dit betekent dat in het plangebied op basis van geomorfologie, bodem, landschap en locatie, gecombineerd met de resultaten van onderzoek in de directe omgeving van het terrein intacte archeologische sporen uit de steentijden, metaaltijden, de Romeinse periode, middeleeuwen en nieuwe tijden verwacht kunnen worden.

Vooraleer echter de opportuniteit van vooronderzoek met ingreep in de bodem af te wegen, werd eerst de noodzaak van de diverse methoden voor vooronderzoek zonder ingreep in de bodem afgewogen. Als eerste meent BAAC dat een extra bureauonderzoek, met uitvoerige archiefstudie, geen extra informatie zal opleveren. Enkel het meest noordelijke perceel lijkt bewoning te bevatten die echter op geen van de historische kaarten staat afgebeeld. Het is onwaarschijnlijk dat extra archiefonderzoek meer informatie gaat leveren die van belang is bij het afwegen van het verdere archeologische traject. Het overige deel van het plangebied is steeds als wei- en/of akkerland afgebeeld op de historische kaarten waarbij hooguit het gebruik kan afgeleid worden uit archiefonderzoek.

De beschikbare overige methoden binnen een vooronderzoek zonder ingreep in de bodem, zoals geofysisch onderzoek en veldkartering, kunnen in dit dossier op zichzelf staand niet leiden tot een voldoende gefundeerde uitspraak of in het terrein nog behoudenswaardige archeologische resten aanwezig zijn. **Geofysisch onderzoek** spoort anomalieën in de bodem op door middel van weerstandsmetingen. De grondradar werkt in zeer droge omstandigheden, detecteert onder bestrating en geeft informatie over diepte en de dikte van bodemlagen. Deze methode werkt minder goed in natte bodem en in het bijzonder in klei. Gezien het feit dat er een grote kans is dat eventuele archeologische waarden uit grondsporen en/of vondsten zullen bestaan, zullen de resultaten van een geofysisch onderzoek – indien ze al iets opleveren – lastig te interpreteren zijn en zal een definitieve interpretatie van de gegevens die door een dergelijk onderzoek kunnen worden gegenereerd afhankelijk zijn van een ondersteunende ingreep in de bodem.

Een **veldkartering** kan enkel een indicatie aangeven uit welke perioden vondsten in de bouwvoor aanwezig zijn. De kans is reëel dat deze grond (deels) is aangevoerd, bijvoorbeeld voor bemesting van het terrein. Anderzijds kan het ontbreken van vondsten niet direct worden geïnterpreteerd als het afwezig zijn van archeologische waarden: indien de bodem juist intact is, zijn aan het oppervlak geen materialen te vinden. De resultaten die uit dit soort onderzoek zouden voortvloeien, wegen niet op tegenover de kosten.

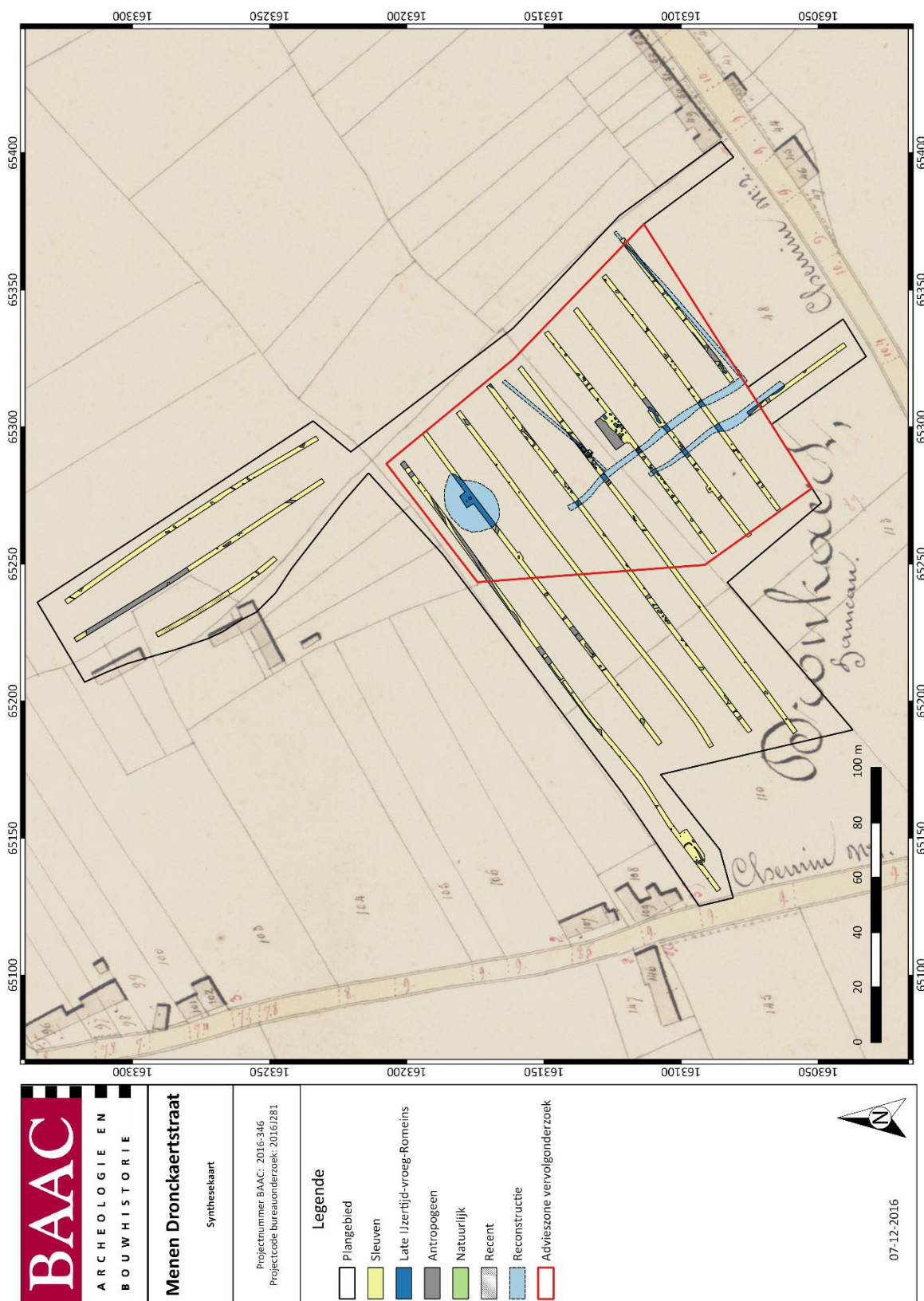
Gezien de lage verwachting van *in situ* steentijdsites in het plangebied is een **landschappelijk bodemonderzoek in de vorm van boringen** om de gaafheid van het bodemprofiel te bepalen voorafgaand aan een proefsleuvenonderzoek niet nodig. De gaafheid van het bodemprofiel kan beter en gedetailleerder tijdens het proefsleuvenonderzoek gestaafd worden.

De beschikbare methoden voor een vooronderzoek met ingreep in de bodem om de openstaande vragen naar de aanwezigheid van archeologische sporen en de gaafheid van de bodem in het plangebied, zijn karterend of waarderend archeologisch booronderzoek, proefsleuvenonderzoek en archeologische proefputtenonderzoek in functie van een prehistorische artefactensite. Gezien geen steentijdsite *in situ* wordt verwacht, is besloten door middel van proefsleuvenonderzoek de laatste onderzoeksvragen te beantwoorden.

Het **proefsleuvenonderzoek** heeft, naast enkele jongere paalspoortjes en erfgreppels, voornamelijk sporen opgeleverd uit de late ijzertijd en de vroeg-Romeinse periode. Deze sporen bestaan uit paalkuilen, kuilen en erfgreppels. Daarnaast trof men ook een grote waterdragende structuur uit deze periode aan. Vermoedelijk gaat het om een poel. De datering is uitsluitend gebaseerd op het vondstmateriaal dat zowel buiten context als binnen context is aangetroffen. De bewaring van de site is goed, hoewel bij de aanleg van het vlak aandachtig moet gekeken worden gezien de bioturbatie aanzienlijk is en sporen moeilijk leesbaar zijn op een hoger niveau.

Gezien de zeldzaamheid van een dergelijk woonerf, waarbij erfgreppels en wellicht één of meerdere woonhuizen gelinkt zijn, de datering van het erf, de context van de vondst, binnen het gehucht Dronkaard, langs de doorgaande weg Kortrijk-Rijsel, en de relatief goede bewaring wordt besloten tot een opgraving van een deel van het terrein na het bekomen van de verkavelingsvergunning.

De opgraving zou zich beperken tot een zone van 1,1 ha in de zuidoostelijke helft van het plangebied. Het archeologisch vlak bevindt er zich gemiddeld op 60 cm onder het vlak, waardoor een vernietiging door de toekomstige verkaveling niet te vermijden valt. Gezien de uitgestrektheid van de archeologische site is behoud *in situ* uitgesloten.

Plan 1: Synthesekaart naar aanleiding van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek met aanduiding van de allesporenkaart op de Atlas der Buurtwegen, de sporen uit de late ijzertijd-vroeg-Romeinse periode en de reconstructie van de voornaamste waterdragende structuren uit deze periode worden uitgelicht, de geadviseerde zone voor vervolgonderzoek is weergegeven.

2 Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

Naam site:	Menen - Dronckaertstraat
Onderzoek:	Vooronderzoek met ingreep in de bodem: proefsleuven
Ligging:	Dronckaertstraat 8930 Rekkem, Menen West-Vlaanderen
Kadaster:	Menen, Afdeling 5 (Rekkem), Sectie A, Percelen: 312f, 347a, 346x2, 346k2, 348a, 392g, 392z2, 392h
Coördinaten:	x: 65235.7 y: 163334.2 (noord) x: 65326.0 y: 163032.7 (zuid) x: 65125.2 y: 163093.6 (west) x: 65404.9 y: 163084.6 (oost)
Opdrachtgever:	B4projects President Kennedypark 6 8500 Kortrijk
Uitvoerder:	BAAC Vlaanderen bvba; 2015/00020 Hendekenstraat 49 9968 Assenede
Projectcode BAAC Vlaanderen:	2016-346
Projectcode bureauonderzoek:	2016I170
Projectcode Proefsleuvenonderzoek:	2016J281
Veldwerkleider proefsleuvenonderzoek:	Annelies Claus, erkenningsnummer 2016/00149

2.2 Strategie, methoden en technieken

2.2.1 Afbakening opgraving

Voor de uit te voeren archeologische opgraving wordt een zone van 1,1 ha afgebakend (Plan 1). Deze is afgebakend op basis van de aangetroffen sporen. De op te graven zone betreft een zone met een maximale lengte van 130 meter en een maximale breedte van 115 meter. De opgraving ligt ter hoogte van de inplanting van de wegenis en toekomstige huizen van het verkavelingsplan. De diepte van de opgraving reikt tot de leesbare natuurlijke ondergrond, deze is tijdens het proefsleuvenonderzoek aangetroffen op een diepte van gemiddeld 60 cm onder het maaiveld.

2.2.2 Wetenschappelijke doelstelling

Het doel van deze opgraving is meervoudig:

De resultaten van de opgraving kunnen meer informatie leveren over opbouw en inrichting van woonerven uit deze periode in deze regio. De nu reeds opgemerkte dichtheid aan, de aard van de sporen en de hoeveelheid vondstmateriaal is opmerkelijk. Archeologisch onderzoek op dit terrein kan een belangrijke aanvulling opleveren over de kennis van deze periode in de regio. De landschappelijke situering, gelinkt aan het geomorfologisch kader kan meer informatie aanleveren over de keuze van deze locatie als kern van de bewoning. Daarnaast is ook de link met het gehucht de Dronkaard en de Dronckaertstraat, waarvan gedacht wordt dat deze de Romeinse verbindingsweg vormde dus Kortrijk en Rijsel, hier van belang.

2.2.3 Onderzoeksvragen

Landschappelijk kader:

- Hoe was de oorspronkelijke (natuurlijke) bodemopbouw?
- Hoe zag het a-biotische landschap (geomorfologie en bodem) er ten tijde van de verschillende bewonings- en gebruiksfasen uit?
- Wat is de aard, diepteligging, kwaliteit en ruimtelijke omvang (horizontaal en verticaal) van de archeologische site?
- Wat zijn de verschillende landschappelijke elementen in het onderzoeksgebied? Hebben deze invloed gehad op de locatiekeuze van de verschillende elementen van de vindplaats?
- In welke mate is de bewaringstoestand van de vindplaats aangetast en welke processen zijn hiervoor verantwoordelijk?
- Zijn er verschillen in bewaringstoestand tussen of binnen de onderscheiden landschappelijke/topografische eenheden en waaruit bestaan deze verschillen?
- Wat is de landschappelijke ontwikkeling van het plangebied en welke paleolandschappelijke processen zijn van invloed geweest op de menselijke activiteiten voor, tijdens en na de verschillende vastgestelde fasen van gebruik?
- Welke verandering traden in de loop van de tijd op in de vegetatie, de vegetatiestructuur en de openheid van het landschap en wat was de rol van de mens hierbij?
- Hoe past de vindplaats binnen het regionale landschap uit deze specifieke periode? Zijn deze vergelijkbaar met andere soortgelijke vindplaatsen uit eenzelfde periode of wijzen de resultaten op een specifieke functie of specifieke omstandigheden binnen de nederzetting?
- Op welke manier is de nederzetting en het omliggende cultuurlandschap ingericht (verkavelingsgreppels, afsluitingen e.d.)? Is er een directe relatie met het landschap? En wat is de verhouding van deze inrichting tot het verloop van de huidige Dronckaertstraat?

Nederzetting:

- Wat is de omvang en de begrenzing van de aangetroffen nederzetting?
- Wat is de aard van vindplaats?
- Wat is de datering van de vindplaats en is er sprake van een fasering?
- Wat is de ruimtelijke inrichting (erven) van het nederzettingsterrein, eventueel in verschillende fasen?
- In hoeverre kunnen er gebouwplattegronden worden herkend en kunnen er uitspraken worden gedaan met betrekking tot de typen plattegronden en functionele en constructieve aspecten van de gebouwen? Is er sprake van herstelfasen? Zijn er aanwijzingen voor interne organisatie binnen de gebouwen?

Materiële cultuur:

- Tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren de vondsten, wat is de vondstdichtheid en de conserveringsgraad?
- Welke typologische ontwikkeling maakte het aardewerk door in de aangetroffen fasen? In hoeverre zijn (chrono)typologieën met betrekking tot aardewerk en andere materiaalcategorieën uit aangrenzende regio's toepasbaar? Welke overeenkomsten en welke verschillen zijn aanwijsbaar?

Aanbevelingen:

- Welke onderzoeken zijn in de toekomst nog mogelijk en wenselijk, op basis van de uitgevoerde assessment van het vondstenmateriaal?
- Welke conserveringsmaatregelen moeten genomen worden om een goede bewaring en toekomstig onderzoek te garanderen?
- Strekt de site zich nog uit naar de aanpalende percelen?

2.2.4 Onderzoeksstrategie, -methode en -technieken

De opgraving bevindt zich in de zuidoostelijke helft van het plangebied waardoor geen stockagemogelijkheden zijn voor de bovengrond in het uiterste zuiden, het noorden en het oosten. Er wordt aangeraden om niettemin zo groot mogelijke oppervlaktes bloot te leggen bij de aanleg van het vlak om de interne relatie tussen sporen zichtbaar te maken en een zo groot mogelijk overzicht te houden. De omvang van de putten laat toe om een overzicht van sporen en structuren te bekomen, zonder deze te lang aan degradatie bloot te stellen. Het staat de veldwerkleider vrij om de geadviseerde zone onder te verdelen in verschillende opgravingsputten en de grootte van deze te bepalen. Wanneer een gebouwplattegrond gedeeltelijk buiten het vlak van de aangelegde werkput ligt, dient deze te worden uitgebreid om de structuur in één geheel te onderzoeken.

Boven- en ondergrond blijven gescheiden tijdens het afgraven, zodat deze ook in de juiste volgorde kunnen teruggebracht worden na afronding van het onderzoek. Er wordt slechts één vlak aangelegd. Hierop zijn de sporen duidelijk leesbaar. Enkel lokaal en ter verduidelijking van complexe sporenclusters is het aangewezen een tweede vlak aan te leggen.

Het veldwerk wordt dermate georganiseerd dat er efficiënt en wetenschappelijk verantwoord wordt opgegraven. Er wordt gestreefd naar een maximale afstemming van kranen en grondverzet enerzijds en opgravingsploegen anderzijds. Opongelegde opgravingsvlakken mogen niet betreden worden met kraan of ander zwaar materiaal. Er wordt dagelijks voorzien in een volledige opmeting van werkputten en sporen. Dit betekent dat een recent en aangevuld grondplan beschikbaar is.

Gezien reeds voldoende referentieprofielen zijn gedocumenteerd tijdens het proefsleuvenonderzoek is de aanleg van bijkomende profielen volledig te bepalen door de veldwerkleider. Indien het noodzakelijk wordt geacht voor de juiste interpretatie van sporen of structuren, kunnen deze alsnog aangelegd en gedocumenteerd worden. Bij erfgreppels en andere lineaire structuren die de opgravingszone uitlopen, wordt een profiel aangeraden om de relatie met de bodem te kunnen bepalen.

Er wordt minstens één diepe waterdragende structuur verwacht. Hierbij is het van belang in bronbemaling te voorzien. Bij het documenteren worden alle nodige veiligheidsmaatregelen getroffen.

Voor de specifieke vereisten waaraan de opgraving dient te voldoen wordt verwezen naar het hoofdstuk 15 in de Code van Goede Praktijk.

Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk hoofdstukken 14 en 15.

Staalname

De onderzoeksstrategie omvat tevens een voorstel voor staalname. Volgende vermoedelijke hoeveelheden van verschillende onderzoek worden ingeschat ter beantwoording van de onderzoeksvragen:

Koolstofdateringen waarderingen: 3 VH

Koolstofdateringen analyse: 2 VH

Pollen waarderingen: 2 VH

Pollen analyse: 1 VH

Macrobotanische waardering: 3 VH

Macrobotanische analyse: 2 VH

Dendrochronologie waardering: 2 VH

Dendrochronologie analyse: 1 VH

Fysisch-antropologisch onderzoek waarderingen: 2 VH

Fysisch-antropologisch onderzoek analyse: 1 VH

Röntgenfoto's: 2 VH

Conservatie: 1 VH

Natuursteenidentificatie en herkomstbepaling: 2 VH

Dit is slechts een voorstel voor natuurwetenschappelijk onderzoek. Het is aan de uitvoerder om een gerichter voorstel voor natuurwetenschappelijk onderzoek uit te werken aan de hand van de resultaten van de archeologische opgraving.

Bij de koolstofdateringen dient extra aandacht uit te gaan naar de oorsprong van het staal. Wat wordt gedateerd en is dit geschikt voor datering? Zo is het weinig opportuun een verkoold graantje uit een paalkuil te dateren als het graantje in de vulling van de uitgraafkuil is gevonden (Figuur 1).

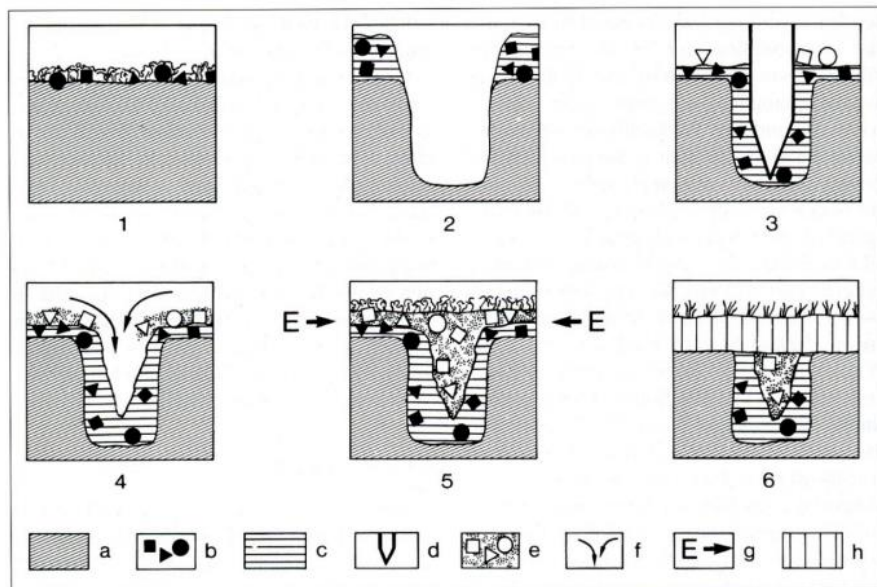

Abb. 4.10. Schema der Entstehung und Verfüllung von sogenannten Pfostenlöchern und -gruben: *a* anstehender Boden/Gestein etc., *b* Material aus der Zeit vor der Errichtung des betreffenden Gebäudes, *c* Aushub und Verfüllungsmaterial der Pfostengrube, *d* Pfosten, *e* Material aus der Nutzungszeit des Gebäudes, *f* Verfüllung der Pfostenspur während oder nach Entfernen oder Verrotten des Pfostens, *g* Erosion der alten Oberfläche, *h* heutiger Pflughorizont; bei 5 und 6 ist zwischen der Pfostengrube (vgl. 2) und der Pfostenspur (vgl. 4) zu unterscheiden (Erläuterung im Text; aus Kreuz 1993a: 150, Abb. 5).

Figuur 1: De mogelijkheid tot residueel materiaal in een paalkuil (Deforce 2015)

Gezien het bodemtype wordt geen macrobotanisch of palynologisch onderzoek aangeraden. Enkel een waterverzadigde context komt hiervoor in aanmerking. De kans op bewaard materiaal voor dit onderzoek is op de zandleemgronden nihil.¹

De veldwerkleider beslist op welke manier de staalname wordt aangepakt en of het nodig is een natuurwetenschapper te betrekken, rekening houdend met het beantwoorden van de onderzoeksvragen. Hoofdstuk 20 in de Code van de Goede Praktijk bespreekt uitvoerig het natuurwetenschappelijke onderzoek bij opgravingen. Voor bemonsteringsstrategie wordt verwezen naar hoofdstuk 20.3 van de Code van Goede Praktijk.

Ook het assessment van de staalnames gebeurt volgens de Code van Goede Praktijk. De relevante stalen worden bepaald na advies van de gespecialiseerde laboratoria, rekening houdend met het beantwoorden van de onderzoeksvragen.

¹ Ervynck *et al.* 2009.

2.1 Criteria

Het onderzoeksdoel kan als bereikt beschouwd worden indien op alle hoger geformuleerde onderzoeksvragen een relevant antwoord kan worden gegeven.

Indien bij het veldwerk van de voorgestelde methode wordt afgeweken, op basis van de bekomen inzichten tijdens de uitvoering van het onderzoek, wordt dit beschreven en verantwoord in de rapportering. indien de aanpak dient te worden aangepast tijdens het veldwerk, dienen alle betrokken partijen hiervan op de hoogte te worden gebracht.

2.1 Duur en fasering opgraving

De veldwerkfase wordt geraamd op ca. 20 werkdagen. Hierbij wordt het aanleggen, documenteren en afwerken van het opgravingsvlak en het documenteren van coupes en profielen voorzien. Het aantreffen van bijkomende waterputten/-kuilen zal resulteren in een extra werkdag.

Bij het veldwerk wordt uitgegaan van een personeelsbezetting bestaande uit minstens 1 veldwerkleider, 1 assistent-archeoloog en twee veldmedewerkers.

Voor de verwerking, assessment van de resultaten en rapportage wordt minimaal de veldwerkleider en de assistent-archeoloog ingezet. De aardkundige neemt hierbij eventueel het bodemgedeelte op zich. Hiervoor worden een 50-tal dagen voorzien. Het tijdsbestek nodig voor waardering en analyse van de natuurwetenschappelijke onderzoeken zijn hierbij niet opgenomen.

2.1 Kostenraming

In combinatie met **de technische uitwerking en het schrijven van de rapportage** worden de kosten hiervoor geraamd op ca. 70.000 euro ex. BTW. De prijs omvat voorbereiding (vergunningsaanvraag, startoverleg), administratie, landmeting, graafwerk (openen en dichten van werkputten), archeologische registratie, rapportage. Expliciet niet inbegrepen zijn bronbemaling en werfvoorzieningen (keet, toilet, container, afsluiting, ...).

Een overzicht van de geraamde kostprijs voor het **natuurwetenschappelijk onderzoek**:

Type onderzoek	Aantal	Prijs per eenheid	Totale prijs (ex. BTW)
C14 waardering	3	€ 50	€ 150
C14 analyse	2	€ 400	€ 800
Pollen waardering	2	€ 200	€ 400
Pollen analyse	1	€ 850	€ 850
Macroresten waardering	3	€ 150	€ 450

Macroresten analyse	2	€ 1.300	€ 2.600
Dendrochronologie waardering	2	€ 50	€ 100
Dendrochronologie analyse	1	€ 200	€ 200
Fysisch-antropologisch onderzoek waardering	2	€ 100	€ 200
Fysisch-antropologisch onderzoek analyse	1	€ 400	€ 400
Röntgenfoto's	2	€ 50	€ 100
Conservatie	1	€ 2.000	€ 2.000
Natuursteenidentificatie en herkomstbepaling	2	€ 20	€ 40
Totaal			€ 8.290

2.1 Personeelseisen

Het team dat verantwoordelijk is voor de uitvoering van het archeologisch onderzoek dient te bestaan uit een erkend archeoloog die als veldwerkleider optreedt. Deze persoon beschikt over minstens 240 werkdagen opgravingservaring, waarvan minstens 120 werkdagen op landelijke sites op zand of zandleembodem en ervaring met minstens 3 projecten op sites uit de late ijzertijd – vroeg-Romeinse periode. Indien de erkend archeoloog niet aanwezig is in het veld, dient een veldwerkleider met dezelfde competenties continu aanwezig te zijn en diens taken over te nemen. De erkende archeoloog en/of veldwerkleider heeft de autoriteit over de uitvoering van het gehele project en staat in voor onder meer de meldingen van de aanvang van opgraving, het indienen van het archeologierapport en het eindverslag, het beheren van archeologische ensembles tijdens het onderzoek en het overdragen van archeologische ensembles aan het einde van het onderzoek. Elke activiteit die ontplooid wordt in het kader van een archeologisch onderzoek door de erkende archeoloog, zijn werknemers of medewerkers, of zijn onderaannemers tijdens dienstverband valt onder de eindverantwoordelijkheid van de erkende archeoloog. Hij is aansprakelijk voor het goede verloop van het onderzoek en het naleven van de decretale bepalingen en de bepalingen uit de Code van Goede Praktijk. De erkende archeoloog (als natuurlijk persoon) bepaalt de strategie van het archeologisch onderzoek dat onder zijn autoriteit wordt uitgevoerd en valideert de op te leveren producten. Indien de erkende archeoloog zelf of binnen zijn organisatie niet beschikt over bepaalde specialistische expertise en dit onderzoek uitbesteedt, maakt hij de opdrachtschrijving hiervoor dusdanig op dat de uitvoering verloopt conform de bepalingen uit de Code van Goede Praktijk. De veldwerkleider draagt de dagelijkse leiding van het archeologisch onderzoek, brengt de voorziene onderzoeksstrategie ten uitvoer en behoudt de controle over de werkzaamheden.

De veldwerkleider wordt bijgestaan door 1 assistent archeoloog die beschikt over het diploma zoals omschreven in het archeologiebesluit en beschikt minstens over 120 werkdagen opgravingservaring, waarvan minstens 60 werkdagen op landelijke sites op zand- of zandleembodem. De assistent archeoloog vervult uitvoerende taken, op aansturen van de veldwerkleider, en staat de veldwerkleider bij in zijn taken.

Naast de assistent-archeoloog dienen nog 2 veldmedewerkers zonder specifieke vereisten het team bij te staan.

Naast de archeologen kan het team worden bijgestaan door een aardkundige. Hoofdstuk 21 uit de Code Goede Praktijk bespreekt de inzet van een aardkundige bij opgravingen.

Natuurwetenschappers, geofysici en materiaaldeskundigen worden alleen aangewend op vraag van de erkend archeoloog die het nodig acht op basis van de gegevens die vergaard worden tijdens de archeologische opgraving.

2.1 Risicoanalyse en remediëring

Er wordt minstens één diepe waterdragende structuur verwacht. Hierbij is het van belang in bronbemaling te voorzien. Bij het documenteren worden alle nodige veiligheidsmaatregelen getroffen.

Verder worden geen specifieke risico's voorzien.

2.2 Deponeren archeologisch ensemble

Vergaarde data en vondsten, het archeologisch ensemble, blijft te allen tijde eigendom van de opdrachtgever. Na onderzoek kan dit ensemble opgenomen worden door een erkend erfgoeddepot, indien dit voor de regio aanwezig is. Dit in overeenkomst met de opdrachtgever. Indien dit depot niet voorhanden is, dient een ander depot te worden gezocht of kan een afspraak gemaakt worden met het uitvoerend bedrijf voor opslag.

3 Lijst met figuren

Figuur 1: De mogelijkheid tot residueel materiaal in een paalkuil (Deforce 2015) 10

4 Plannenlijst

Plan 1: Synthesekaart

5 Bibliografie

Deforce, K. 2015: *De selectie van hout en houtskool voor radiokoolstofdatering*, lezing infodag 28 oktober 2015.

Ervynck, A. et al. 2009: *Natuurwetenschappen en archeologie, Methode en interpretatie*, Leuven/Den Haag